Lietas arhīva Nr. C-1832-19/12
ECLI:LV:RIRT:2019:0415.C33552418.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 15.aprīlī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese Elīna Slišāne,
tiesas sēdēs sekretāre Zane Ketekate,
piedaloties prasītājas AAS "BTA Baltic Insurance Company" pilnvarotajam pārstāvim /pers. D/,
atbildētājas SIA "R.E.D. Namu serviss" pilnvarotajam pārstāvim /pers. F/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja vienkāršotās procedūras lietu AAS "BTA Baltic Insurance Company" prasībā pret SIA "R.E.D. Namu serviss" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] AAS "BTA Baltic Insurance Company" 2018.gada 11.oktobrī iesniedza Rīgas rajona tiesā prasības pieteikumu vienkāršotajā procedūrā pret SIA "R.E.D. Namu serviss" par naudas piedziņu, kurā lūgts:
- piedzīt no atbildētājas prasītājas labā zaudējumus 659,80 *euro*;
- piedzīt no atbildētājas prasītājas labā tiesāšanās izdevumus;
- atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no parāda summas.

Prasībā norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. G/ noslēgts īpašuma apdrošināšanas līgums ar polises Nr.LV17-B2-10031198-0 par dzīvokļa /adrese A/, Ķekavas novadā, apdrošināšanu uz laiku no 2017.gada 16.novembra līdz 2022.gada 15.novembrim. Polises darbības laikā apdrošinātais dzīvoklis tika appludināts, par ko SIA "R.E.D. Namu serviss" 2018.gada 21.aprīlī sastādīja defektācijas aktu, kurā konstatēts, ka laika gaitā bojāts blīvējums dzīvokļa Nr.130 apkures caurulei zem siltumizolācijas un pa cauruli ūdens lēni sūcoties sabojājis apakšējā dzīvokļa sienu un griestus.

[1.2] Saskaņā ar SIA "ZJ Projekts" 2018.gada 19.jūnija tāmi izdevumi, kas nepieciešami, lai novērstu dzīvokļa appludināšanas rezultātā radušos bojājumus, noteikti 1160,57 *euro*. Prasītāja izmaksāja cietušajai personai apdrošināšanas atlīdzību 659,80 *euro*,.

[1.3] Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantu prasītāja ir pārņēmusi apdrošinātā prasības tiesības pret atbildētāju, kas kā nekustamā īpašuma /adrese/ apsaimniekotāja ir atbildīga par zaudējumiem. Atbildētāja vairākkārt aicināta labprātīgi atlīdzināt zaudējumus, taču tā prasītājas pretenzijas noraidījusi.

[1.4] Prasība pamatota ar Civillikuma 1759., 1773., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. un 16.pantu, Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6. un 13.punktu un likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu.

[2] Atbildētāja sniegusi rakstveida paskaidrojumus par prasību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Aplūkojamā gadījumā konstatētais defekts apkures caurules blīvējuma vietā izveidojies zem siltumizolācijas un slēgtā vietā aiz sienas, ko, veicot likumā paredzētās apsaimniekošanas darbības, vizuālo apsekošanu, atbildētājai nav iespējams konstatēts. Visām inženiertehniskajām komunikācijām, apkures sistēmai, ūdens un kanalizācijas sistēmai nav iestājies normatīvos paredzētais nolietojums. Iespējamais bojājuma cēlonis ir nekvalitatīvi veiktie būvdarbi vai caurules savienojuma defekts.

[2.2] Prasības pieteikumā nav norādīts uz apstākļiem un faktiem, kas pamato to, ka atbildētāja kā īpašuma apsaimniekotāja nav veikusi normatīvajos aktos paredzētās darbības kā rezultātā radušies zaudējumi. Savukārt zaudējumu esība pati par sevi neuzliek par pienākumu tos atlīdzināt, ja nav pierādīta to izcelsme, kā arī tas, kā darbības vai bezdarbības rezultātā tie radušies.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. D/ prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem. Atbildētājas pilnvarotais pārstāvis /pers. F/ prasību neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos izteiktajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[4] Noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[4.1] Lietā konstatēts, ka 2017.gada 17.oktobrī starp AAS "BTA Baltic Insurance Company" un /pers. G/ noslēgta īpašuma apdrošināšanas līgums Nr.LV17-B2-10031198-0 par dzīvokļa /adrese A/, Ķekavas novadā, apdrošināšanu uz laiku no 2017.gada 16.novembra līdz 2022.gada 15.novembrim. Dzīvokļa īpašums apdrošināts pret visiem riskiem (lietas 9.-10.lapa).

Tāpat lietā konstatēts, ka 2018.gada 21.aprīlī iestājies apdrošināšanas gadījums, proti, ūdens noplūdes rezultātā (konstatēts bojāts blīvējums dzīvokļa Nr.130 apkures caurulei zem siltumizolācijas) sabojāta dzīvokļa Nr.127 siena un griesti (lietas 11.lapa). No lietas materiāliem pievienotās 2018.gada 19.jūnija tāmes izriet, ka izmaksas par remonta darbiem dzīvoklī Nr.127 ir 1160,50 *euro* (lietas 12.lapa). Ar Luminor Bank AS maksājuma uzdevumu Nr.1427456 apstiprinās, ka prasītāja 2018.gada 2.jūlijā izmaksāja dzīvokļa Nr.127 īpašniekam /pers. G/ apdrošināšanas atlīdzību 659,80 *euro* (lietas 14.lapa).

[4.2] Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" (spēkā līdz 2018.gada 1.jūnijam) 40.panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim. Šis izņēmums nav spēkā, ja apdrošināšanas līgumā ir paredzēts

piemērot kompensācijas principu.

No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja 2018.gada 4.jūlijā un 27.jūlijā ar pretenzijām atlīdzināt zaudējumus vērsusies pie dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotājas SIA "R.E.D. Namu serviss" (lietas 17.-19.lapa). Atbildētāja sniegusi iebildumus minētajām pretenzijām, norādot, ka konstatētais defekts apkures caurules blīvējuma vietā izveidojies zem siltumizolācijas un slēgtā vietā aiz sienas, ko, veicot likumā paredzētās apsaimniekošanas darbības un vizuālo apsekošanu, atbildētājai nav iespējams konstatēts. Visām inženiertehniskajām komunikācijām, apkures sistēmai, ūdens un kanalizācijas sistēmai nav iestājies normatīvos paredzētais nolietojums. Iespējamais bojājuma cēlonis ir nekvalitatīvi veiktie būvdarbi vai caurules savienojuma defekts. Minētos argumentus atbildētāja izvirza arī paskaidrojumos par celto prasību.

[4.3] Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja veic dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldīšanu. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkts noteic, ka viena no obligāti veicamām darbībām dzīvojamās mājas uzturēšanā ir dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts. Savukārt minētā likuma 16.panta otrā daļa nosaka, ka par likuma prasību neievērošanu, veicot pārvaldīšanas uzdevumu, pārvaldnieks atbild likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesa konstatē, ka aplūkojamā gadījumā starp pusēm pastāv strīds par to, vai dzīvoklim Nr.127 nodarītie zaudējumi sakarā ar appludināšanu ir cēloniskā sakarā ar atbildētājas neattaisnojamu darbību vai bezdarbību, proti, vai atbildētājai iestājas pienākums atlīdzināt šādus zaudējumus. Prasītāja norāda, ka atbilstoši defektācijas aktā konstatētajam ūdens noplūde dzīvoklī Nr.127 radusies dzīvokļa Nr.130 apkures caurules blīvējuma bojājuma rezultātā, tādējādi lietā konstatējama atbildētājas neattaisnojama bezdarbība, proti, atbildētāja nav sekojusi komunikāciju stāvoklim dzīvojamā mājā, kā dēļ dzīvokļa Nr.127 īpašniekam radušies zaudējumi, kuru atlīdzināšanas pienākums ir atbildētājai. Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis papildus norādīja, ka atbildētājai, veicot obligātās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas darbības, ir jāievēro Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumi Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām". Saskaņā ar minēto noteikumu 13.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018.gada 20.decembrim) reizi mēnesī veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude, savukārt no atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem un tiem pievienotajiem pierādījumiem izriet, ka atbildētāja veikusi tikai ikmēneša skaitītāju rādījumu nolasīšanu, nevis inženierkomunikāciju vizuālo pārbaudi.

[4.3.1] Civillikuma 1770.pants noteic, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, kas nozīmē, ka ar jēdzienu „zaudējums" minētās normas izpratnē saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas. Tiesību doktrīnā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (sk. *K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.*).

Tiesa konstatē, ka lietā starp pusēm nav strīda par viena no zaudējumu piedziņas priekšnoteikumiem – zaudējumu esību un to apmēru, kas atbilst cietušajai personai izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēram 659,80 *euro*.

Tiesa neapstrīd apdrošinātāja tiesības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ja apdrošinātāja rīcībā ir pietiekami pierādījumi, kas dod pamatu šādai izmaksai, bet pats apdrošināšanas atlīdzības izmaksas fakts nevar būt par pamatu zaudējuma piedziņai regresa kārtībā, ja netiek pierādīta personas (konkrētajā lietā - atbildētājas) vaina zaudējuma nodarīšanā.

[4.3.2] Tiesa atzīst, ka nevar būt strīda par to, ka atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrajai daļai, 4.panta pirmās daļas 1.punktam un Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punktam, neskatoties uz to, ka apkures caurules atrodas arī atsevišķa dzīvokļa īpašuma Nr.130 robežās, tas atzīstams par sildelementu, kura funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām. Savukārt par kopīpašuma pārvaldīšanu un uzturēšanu atbild mājas apsaimniekotājs, proti, atbildētāja. Vienlaikus, lai varētu izdarīt secinājumu par to, ka atbildētāja nav veikusi kādas no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunktā noteiktajām obligāti veicamām darbībām dzīvojamās mājas uzturēšanā, ir jākonstatē, ka vietu, kur radās sūce – ūdens noplūde, vizuāli varēja apsekot un laikus novērst bojājuma rašanos.

Termina "vizuāls" nozīme tiek skaidrota kā "tāds, ko var redzēt, jeb tāds, kas uztverams ar redzi" (*Latviešu valodas vārdnīca. Rīga: Avots, 2006, 1188.lpp.*). Atbildētāja norāda, ka dzīvojamajā mājā /adrese/ esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā stāvokļa vizuālā pārbaude tiek veikta regulāri, kopā ar ikmēneša skaitītāju rādījumu nolasīšanu laika posmā no 27. līdz mēneša pēdējai dienai. Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis norādīja, ka sūce apkures caurulē tika konstatēta pēc tam, kad tika apsekota komunikāciju šahta dzīvoklī Nr.130 un atvērts caurules apšuvums, ko bez demontāžas darbiem vizuāli apskatīt nav iespējams.

[4.3.3] Novērtējot pušu paskaidrojumus, kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa atzīst par pamatotu atbildētājas argumentu, ka aplūkojamajā gadījumā konstatētais defekts apkures caurules blīvējumā izveidojies slēgtā vietā aiz sienas, ko apsaimniekotājai nav iespējams vizuāli apskatīt un savlaicīgi novērts. Savukārt, ņemot vērā, ka bojājuma vieta ir slēpta, apsaimniekotājai nevar pārmest kādu pielīgtu pienākumu nepienācīgu izpildi, attiecīgās komunikācijas neapsekošanu, apkopes neveikšanu vai neremontēšanu. Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka apkures caurules blīvējuma zem siltumizolācijas bojājums nav saistīts ar atbildētājai noteiktā pienākuma veikt obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības nepienācīgu izpildi.

[4.4] Civillikuma 1773.pants noteic, ka zaudējums ir nejaušs, kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvaramā vara. Savukārt Civillikuma 1774.pants nosaka, ka nejaušs zaudējums nevienam nav jāatlīdzina. Tādējādi secināms, ka gadījumā, ja par radušos zaudējumu - dzīvokļa noplūšanu nevar vainot ne apsaimniekotāju, ne dzīvokļa īpašnieku, ne kādu trešo personu, ja zaudējums nav bijis paredzams, radies objektīvu, no personas neatkarīgu apstākļu dēļ, tāpēc, pat ievērojot vislielāko rūpību un čaklību, nebūtu iespējams šādu notikumu paredzēt un novērst (sk. *K.Bērziņa "Nejaušs notikums un tā sekas", Jurista vārds, 17.02.2015./7(859)*), zaudējums kā nejaušs nevienam nav jāatlīdzina.

Ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā tiesa nekonstatē apsaimniekotājas prettiesisku bezdarbību, kas būtu cēloniskā sakarā ar radušajiem zaudējumiem dzīvokļa applūšanas dēļ, tāpat kā tiesa nekonstatē apsaimniekotājas rūpības un čaklības trūkumu, aplūkojamā gadījumā secināms, ka radušies zaudējumi ir nejauši un nav atlīdzināmi, līdz ar ko prasība ir pilnībā noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 96., 97., 193., 194., 195., 250.^{26} pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt AAS "BTA Baltic Insurance Company" prasību pret SIA "R.E.D. Namu serviss" par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese E.Slišāne